

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

JAARWERKPLAN 2021

DOELEN EN ACTIVITEITEN

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS

Utrecht, juni 2020

Voorwoord

Het zijn turbulente tijden, ook in het onderwijs. Dit is vooral het gevolg van de coronacrisis; een crisis waarvan we de omvang en de effecten op dit moment nog niet goed kunnen overzien. De coronacrisis komt bovenop het gegeven dat op sommige plekken in het land de druk op besturen en scholen al flink was opgelopen door onder andere krimp, lerarentekort en maatwerkvragen van ouders en arbeidsmarkt. Bovenop de in internationaal perspectief teruglopende prestaties van de Nederlandse leerlingen. De coronacrisis vergroot thema's waaraan we de afgelopen jaren veel aandacht hebben besteed, zoals gelijke kansen, uit.

De coronacrisis stelt het onderwijs voor enorme uitdagingen. En laat tegelijkertijd zien hoe hard we onze leraren, schoolleiders en bestuurders nodig hebben. Het beroep van leraar is een vitaal beroep, dat is eens te meer duidelijk geworden. Het kan niet anders dan dat de coronacrisis ook effect heeft op ons toezicht. Een vraag waar we nadrukkelijk mee bezig zijn is hoe we in de komende periode ons toezicht kunnen uitvoeren, zodat het effectief is en bijdraagt aan beter onderwijs. Hoe we met bepaalde onderdelen van ons onderzoekskader kunnen omgaan, bijvoorbeeld resultaten en onderwijstijd. In dit jaarwerkplan voor 2021 geven we de richting aan. Dat doen we met een flinke slag om de arm, we weten immers niet hoe de wereld er in 2021 uitziet.

Wat blijft is dat we met ons toezicht willen waarborgen dat het onderwijs in Nederland aan de maat is en bevorderen dat op alle fronten continu aan verbetering wordt gewerkt. We organiseren ons werk zo dat besturen en intern toezicht in positie zijn of komen en hun verantwoordelijkheid nemen. Als inspectie zijn we daar waar het echt nodig is. We informeren, agenderen en activeren en handhaven, zodat iedereen zo goed mogelijk z'n rol in de keten *beleid – besturen en intern toezicht – extern toezicht* kan nemen om het onderwijs verder te verbeteren.

Ons toezicht start vanuit het stelsel, de context waarin besturen en scholen of instellingen hun werk doen. We signaleren kansen en knelpunten en kiezen daarbij steeds de meest effectieve interventie. Dat kan onderzoek bij een bestuur en de scholen of opleidingen van dat bestuur zijn, maar ook thematisch onderzoek of een combinatie van beiden. Daarbij hanteren we acht meerjarige lijnen: 1) onderwijsresultaten, 2) selectie en gelijke kansen, 3) leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, 4) flexibele leerroutes, doorlopende leerlijnen en aansluiting op de arbeidsmarkt, 5) sociale kwaliteit, 6) governance, 7) strategisch HRM en kwaliteit van leraren en 8) financieel beheer en verantwoording. De coronacrisis en de effecten daarvan spelen door al deze thema's heen; we nemen ze waar dat opportuun is mee in het onderzoek dat we uitvoeren naast de covid-19 monitor die we vanaf voorjaar 2020 doen. De uitkomsten van de covid-19 monitor kunnen aanleiding geven tot andere of nadere keuzes qua themaonderzoek.

In dit jaarwerkplan kijken we een jaar vooruit. We geven een beschrijving van ons toezicht en van de keuzes die we in ons toezicht maken. Aan die keuzes zullen we zoveel mogelijk uitvoering geven. Daarbij spelen we al in op de coronacrisis. Maar natuurlijk kan de actualiteit leiden tot het schrappen of anders prioriteren van activiteiten of tot nieuwe, onvoorziene activiteiten. Uiteindelijk gaat om het zo goed mogelijk waarborgen dat het onderwijs aan de maat is en om een breed gedeeld streven naar continue verbetering. Onze leerlingen en studenten hebben er recht op. Vanuit dit perspectief maken we onze keuzes.

Monique Vogelzang en Esther Deursen

inspecteur-generaal en waarnemend inspecteur-generaal van het Onderwijs
Juni 2020

INHOUD

1	INLEIDING	6
2	STELSELTOEZICHT	8
2.1	INLEIDING	8
2.2	DE STAAT VAN HET ONDERWIJS EN ANDERE JAARLIJKSE RAPPORTAGES	8
2.3	DIALOOG EN KENNISDELING	9
2.4	THEMATISCHE ACTIVITEITEN IN 2021	9
2.5	COVID-19 MONITOR	10
2.6	KWALIFICATIE	10
2.6.1	Meerjarenlijn 'Onderwijsresultaten en voorwaarden leerlingenprestaties'	10
2.7	SELECTIE EN GELIJKE KANSEN / ALLOCATIE	12
2.7.1	Meerjarenlijn 'Selectie en gelijke kansen'	12
2.7.2	Meerjarenlijn 'Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en andere specifieke groepen'	13
2.7.3	Meerjarenlijn 'Flexibele leerroutes en doorlopende leerlijnen / aansluiting op de arbeidsmarkt'	13
2.8	SOCIALISATIE	14
2.8.1	Meerjarenlijn 'Sociale kwaliteit'	14
2.9	RANDVOORWAARDEN	15
2.9.1	Meerjarenlijn 'Governance'	15
2.9.2	Meerjarenlijn 'Strategisch HRM en kwaliteit van leraren'	15
2.9.3	Meerjarenlijn '(Financieel) beheer en verantwoording'	16
3	INSTELLINGSTOEZICHT	17
3.1	INLEIDING	17
3.2	INSTELLINGSTOEZICHT IN PO, VO, SO EN MBO	17
3.3	TOEZICHT HOGER ONDERWIJS	19
3.4	SPECIFIEK NALEVINGSTOEZICHT	20
3.5	SPECIFIEKE ONDERDELEN VAN HET INSTELLINGSTOEZICHT	20
3.5.1	Voor- en vroegschoolse educatie (vve)	20
3.5.2	Samenwerkingsverbanden passend onderwijs	21
3.5.3	B2- en B3-scholen	21
3.5.4	Niet-bekostigde mbo-instellingen	21
3.5.5	Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en overige educatie	21
3.5.6	Centrale toetsing en examinering in vo, vavo en mbo	21
3.5.7	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)	22
3.5.8	Toezicht op internationale scholen en Europese scholen	22
3.5.9	Nederlandse scholen in het buitenland	22
3.6	RAPPORTEREN OVER HET INSTELLINGSTOEZICHT	23
3.7	TOEZICHT OP KWALITEITSBORGING DOOR ANDERE PARTIJEN	23
3.7.1	Toezicht op kinderopvang	23
4	HOE WERKT DE INSPECTIE SAMEN IN HET TOEZICHT?	25
4.1	INSPECTIERAAD	25
4.2	TOEZICHT SOCIAAL DOMEIN	25
4.3	VIDE	26
4.4	NVAO EN CDHO	26

4.5	OVERLEG MET OPSPORINGSINSTANTIES	26
4.6	ACADEMISCHE WERKPLAATSEN EN SAMENWERKING MET DE WETENSCHAP	26
4.7	SAMENWERKING MET DE AUTORITEIT PERSOONSGEGEVENS.....	26
4.8	INTERNATIONALE SAMENWERKING	27
4.8.1	Samenwerking met inspecties in het buitenland.....	27
5	WAT ZIJN DE OVERIGE TAKEN VAN DE INSPECTIE?.....	28
5.1	VERTROUWENSINSPECTEURS	28
5.2	WOB-VERZOEKEN, UITVOERINGSTOETSEN, ADVIEZEN EN ONTHEFFINGEN	28
5.3	VRAGEN VAN PUBLIEK EN INSTELLINGEN	28
6	BUDGET EN CAPACITEIT	30
	BIJLAGE: DOORLOPENDE ONDERZOEKSLIJNEN VANAF 2018.....	32

1 Inleiding

Onze samenleving moet erop kunnen vertrouwen dat de kwaliteit van het onderwijs in Nederland in orde is. Als inspectie bewaken en bevorderen we dat. Het gaat er om dat het onderwijs er voor alle leerlingen en studenten in slaagt de kernfuncties van onderwijs te realiseren: 1) kwalificatie, 2) selectie en gelijke kansen en allocatie en 3) socialisatie.

De wet op het onderwijstoezicht en het functioneren van het onderwijsstelsel zijn de uitgangspunten voor ons handelen. Binnen de kaders van de wet bewaken we de basiskwaliteit en dragen we bij aan verbetering van de onderwijskwaliteit. We laten zien wat er goed gaat en wat er beter kan; landelijk, regionaal en bij individuele instellingen. Afhankelijk van de vraag die aan de orde is, bepalen we onze aanpak. Daarbij staat het effect van ons toezicht voorop. Waar nodig agenderen we knelpunten en waar mogelijk dragen we met ons toezicht bij aan de oplossing daarvan. Jaarlijks rapporteren we over de staat van het onderwijs in Nederland.

Jaarlijks voeren we 3.000 à 4.000 onderzoeken uit, het grootste deel bij besturen en hun scholen of opleidingen. Daarover brengen we rapporten uit die we op onze website publiceren. Ook brengen we rapporten uit over verschillende aspecten van het stelsel. We hanteren daarnaast andere vormen dan schriftelijke rapportages om wat we in het stelsel signaleren op een effectieve manier te delen en te bespreken. We willen eraan bijdragen dat het onderwijsveld, beleidsmakers en de politiek gericht kunnen werken aan verbetering van de onderwijskwaliteit.

We zijn inmiddels drie jaar aan het werk met het vernieuwde toezicht. Inmiddels hebben we ons toezicht geëvalueerd en is het onderzoek van de Radboud Universiteit naar de effecten van het vernieuwd toezicht afgerond. Ook hebben we onze werkwijze en ons waarderingskader verder ontwikkeld. In augustus 2021 zullen we met het bijgestelde onderzoekskader aan de slag gaan. Dat vergt wel dat we een inhaalslag maken. Als gevolg van de coronacrisis is er namelijk een achterstand ontstaan in ons vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen.

In hoofdstuk 2 van dit jaarwerkplan beschrijven onze thematische onderzoekskeuzes in het kader van onze meerjarenlijnen, in hoofdstuk 3 onze werkwijze ten aanzien van de scholen en opleidingen en hun besturen. Een en ander is overigens nauw met elkaar verbonden. Het instellingstoezicht levert informatie op die relevant is voor het beeld van het onderwijsstelsel en is ook vaak aanleiding om nader onderzoek op stelselniveau te doen. Andersom gebruiken we bevindingen over het stelsel door deze te toetsen in ons instellingstoezicht. Dat we aan het stelseltoezicht relatief veel tekst wijden, heeft te maken met de keuzes die we daarin elk jaar maken. Deze keuzes willen we in ons jaarwerkplan graag goed toelichten.

Ook in deze tijden van corona is het uitgangspunt bij ons instellingstoezicht dat we werken op basis van ons onderzoekskader. Zoals we in 2020 hebben gezien, kan zich de situatie voordoen dat we bepaalde elementen uit ons onderzoekskader niet of niet goed kunnen beoordelen. Daar zullen we in ons toezicht en in onze oordelen uiteraard rekening mee houden. Waar dat aan de orde is, zullen we besturen en scholen via verschillende kanalen en waar nodig ook een-op-een informeren.

In hoofdstuk 4 laten we zien hoe we met andere partijen samenwerken, nationaal en internationaal en in hoofdstuk 5 beschrijven we enkele specifieke taken. Ten slotte gaan we in hoofdstuk 6 kort in op wat het toezicht kost.

2 Stelseltoezicht

2.1 Inleiding

Op basis van artikel 8, eerste lid, van de Wet op het Onderwijstoezicht rapporteert de inspectie 'desgevraagd en uit eigen beweging aan Onze Minister over de ontwikkeling, in het bijzonder van de kwaliteit, van het onderwijs en doet op grond daarvan voorstellen die zij in het belang van het onderwijs nodig acht'.

Met ons thematisch onderzoek willen we in kaart brengen in hoeverre het onderwijsstelsel erin slaagt de kernfuncties van het onderwijs te realiseren. We verzamelen informatie uit de onderwijspraktijk via onze onderzoeken bij besturen en op scholen en opleidingen. We gebruiken zoveel mogelijk bestaand materiaal uit onderzoek dat we eerder op instellings- en stelselniveau hebben uitgevoerd en onderzoek van anderen. Waar nodig doen we aanvullend en breder onderzoek. We zoeken daarbij naar verklaringen voor wat niet goed gaat en we willen laten zien wat wel en niet bijdraagt aan het realiseren van de kernfuncties. We gaan actief de dialoog aan met betrokkenen.

Bij onze programmering sluiten we aan op relevante ontwikkelingen in het onderwijsveld en waar mogelijk bij bestaande studies en adviezen. We werken actief samen met het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) en andere onderzoeksinstituten. Ook werken we samen met de wetenschap in een aantal zogeheten Academische werkplaatsen. Jaarlijks overleggen we met de Onderwijsraad over onze programmering.

We werken met meerjarige thema's en borduren zo steeds voort op de zaken die we de afgelopen jaren hebben onderzocht en geconstateerd. Het gaat om onder meer onderwijsresultaten, sociale kwaliteit, selectie en gelijke kansen, leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, flexibele leerroutes, doorlopende leerlijnen en aansluiting op de arbeidsmarkt, strategisch HRM en kwaliteit van leraren, governance, en financiële beheer en verantwoording. Onze keuzes komen tot stand mede op basis van overwegingen die wij meenemen uit het overleg dat we door het jaar heen voeren met het ministerie van OCW over de relatie tussen beleid en toezicht, toezeggingen die zijn gedaan aan de Tweede Kamer en inbreng vanuit het onderwijsveld.

De coronacrisis werkt door in de keuzes die we maken. Sommige onderzoeken hebben in 2020 vertraging opgelopen of zijn uitgesteld tot 2021. Ook doen we in onze covid-19 monitor specifiek onderzoek naar de gevolgen van de coronacrisis voor het onderwijs en doen we verschillende van de andere onderzoeken mede in het licht van de coronacrisis. We weten op dit moment nog niet hoe coronacrisis zich verder zal ontwikkelen. De uitkomsten van de covid-19 monitor en ook de verdere ontwikkeling van de coronacrisis kunnen ertoe leiden dat we op een gegeven moment nadere of andere keuzes maken qua planning en inhoud van de onderzoeken. Ten slotte kan het ook meer in het algemeen zo zijn dat de actualiteit vraagt om nadere keuzes en prioritering. Dat is elk jaar zo, maar in 2021 wellicht meer dan anders.

2.2 De Staat van het Onderwijs en andere jaarlijkse rapportages

Staat van het Onderwijs

Uiterlijk de derde woensdag van mei 2021 komt het jaarlijkse rapport over de staat van het onderwijs uit. De beide ministers van OCW bieden het namens de regering aan de Staten-Generaal aan. In de Staat van het Onderwijs brengen we feiten en cijfers bijeen, tonen we meerjarige ontwikkelingen en resultaten en signaleren we verbanden en oorzaken. Waar mogelijk en zinvol plaatsen we onze bevindingen in een internationaal perspectief. In de Staat van Onderwijs die in het voorjaar van 2021 verschijnt, zullen we in elk geval aandacht geven aan de effecten van de coronacrisis op de onderwijskwaliteit, met bijzondere aandacht voor het voorkomen van leerachterstanden en het creëren van gelijke kansen, en voor onderwijsinnovatie.

Financiële Staat van het Onderwijs

In 2021 brengen we ook de jaarlijkse Financiële Staat van het Onderwijs uit. We verkennen de mogelijkheid om de Financiële Staat van het Onderwijs te integreren in de (algemene) Staat van het Onderwijs.

Landelijk rapport Kinderopvang

In 2021 zullen we ook weer rapporteren over de wijze waarop gemeenten hun wettelijke taken op het gebied van kinderopvang uitvoeren. Dat doen we in het jaarlijkse Landelijk rapport kinderopvang. Dit bieden we aan de minister van SZW aan, die het landelijk rapport vervolgens aan de Staten-Generaal aanbiedt.

2.3 **Dialogoog en kennisdeling**

Actief bijdragen aan dialoog en kennisdeling in het onderwijs vinden we belangrijk. Daarom organiseren we bij het verschijnen van de Staat van het Onderwijs in het voorjaar van 2021 een congres over de belangrijkste ontwikkelingen en mogelijke oplossingen voor knelpunten. Ook zijn er regelmatig conferenties, ronde tafels en regiobijeenkomsten rond specifieke thema's. Bij al deze activiteiten geldt uiteraard het voorbehoud dat de maatregelen vanwege het coronavirus beperkingen kunnen geven.

Via internet en social media, deelname aan discussiebijeenkomsten en onderwijsconferenties doen we aan kennisdeling en –verwerving. Periodiek brengen we nieuwsbrieven uit voor de verschillende onderwijssectoren.

Waar mogelijk gebruiken we onderzoek van derden. We stimuleren dit ook, bijvoorbeeld door onze eigen data beschikbaar te stellen, studies te begeleiden of daar zelf in te participeren. Rond enkele vraagstukken werken we structureel samen met universiteiten, onder andere in de vorm van leerstoelen en academische werkplaatsen.

2.4 **Thematische activiteiten in 2021**

Met onze thematische onderzoeksactiviteiten willen we in beeld brengen hoe het onderwijs functioneert op de kernfuncties kwalificatie, selectie en gelijke kansen/allocatie en socialisatie en op een aantal randvoorwaarden. In de Staat van het Onderwijs (2020) hebben we het over een focus op die dingen die voor onze leerlingen en studenten nu en in hun verdere schoolloopbaan en leven essentieel zijn; de maatschappelijke opgaven van het onderwijs, waarover we een zekere consensus zien ontstaan. Deze sluiten nauw aan op de kernfuncties. Het gaat om zaken als voldoende (digitale) geletterdheid en gecijferdheid, gelijke kansen op een

passend aanbod, persoonsvorming en socialisatie. Met onze onderzoeksactiviteiten willen we waar mogelijk aangeven welke mechanismen we zien, wat werkt en niet werkt, en zullen we waar nodig problematiek agenderen of voorstellen doen, als we dat in het belang van het onderwijs nodig achten.

De onderzoeksactiviteiten doen we voor een deel door de verschillende onderwijssectoren heen, voor een deel sectoraal.

We voeren in 2021 een specifiek Covid-19 onderzoek uit (in feite een voortzetting van de monitor die we in het voorjaar van 2020 gestart zijn). Daarnaast zullen verschillende onderzoeken (mogelijk) een coronacomponent hebben. Dat geven we hieronder bij de betreffende onderzoeken aan.

In deze paragraaf komt eerst het Covid-19 onderzoek aan de orde (2.5) en vervolgens de intersectorale en sectorale thema's, onderverdeeld naar de drie kernfuncties en een aparte categorie randvoorwaarden, daarbinnen onderverdeeld in acht meerjarenlijnen:

- Kwalificatie (2.6)
 - o Onderwijsresultaten en voorwaarden leerlingenprestaties (2.6.1)
- Selectie en gelijke kansen / Allocatie (2.7)
 - o Selectie en gelijke kansen (2.7.1)
 - o Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en andere specifieke groepen (2.7.2)
 - o Flexibele leerroutes en doorlopende leerlijnen en aansluiting op de arbeidsmarkt (2.7.3)
- Socialisatie (2.8)
 - o Sociale kwaliteit (2.8.1)
- Randvoorwaarden (2.9)
 - o Governance (2.9.1)
 - o Strategisch HRM en kwaliteit van leraren (2.9.2)
 - o Financieel beheer en verantwoording (2.9.3)

2.5 **Covid-19 monitor**

De inspectie zet in 2021 de Covid-19 monitor voort. In dit onderzoek hebben we na de initiële focus op het functioneren van het afstandsonderwijs met name aandacht voor de effecten van de coronacrisis op de onderwijskwaliteit, het voorkomen of repareren van achterstanden en ongelijke kansen, en voor onderwijsinnovatie.

2.6 **Kwalificatie**

Bij de kernfunctie kwalificatie gaat het om het bijbrengen van kennis en vaardigheden.

2.6.1 *Meerjarenlijn 'Onderwijsresultaten en voorwaarden leerlingenprestaties'*

2.6.1.1 Basisvaardigheden en socialisatie (sectoroverstijgend programma)

De inspectie doet (meerjarig) onderzoek om meer inzicht te krijgen in wat nodig is voor:

- het terugdringen van laaggeletterdheid;
- het terugdringen van laagcijferdheid;

- het detecteren van potentiële risicogroepen;
- het in beeld brengen waar in het onderwijs achterstanden ontstaan of onvoldoende worden bestreden;
- het aantoonbaar effectief invullen van socialisatie in het onderwijs.

De periode tot het schooljaar 2021-2022 gebruiken we als oriëntatiefase, met literatuuronderzoek en mogelijk een specifieke pilot. Daarna volgt breder en dieper onderzoek. De coronacrisis zal in dit onderzoek worden betrokken.

2.6.1.2 Betere indicatoren voor onderwijsresultaten (sectoroverstijgend)

Uit PISA-gegevens (2018) blijkt dat er in Nederland over een langere periode sprake is van een dalende trend op de domeinen leesvaardigheid, rekenen/wiskunde en natuurwetenschappen. Deze ontwikkeling zien we nauwelijks terug in onze stelselindicatoren zoals in slagingspercentages en gemiddelde examencijfers. In gesprekken met deskundigen willen we verkennen hoe we robuuste indicatoren kunnen realiseren die een betrouwbaar beeld geven van prestaties van leerlingen.

2.6.1.3 Peil.onderzoeken digitale geletterdheid en leesvaardigheid (po)

Als onderdeel van het programma Peil.onderwijs vinden elk schooljaar twee peilingen naar leergebieden uit de kerndoelen plaats. In schooljaar 2020/2021 vinden er peilingsonderzoeken plaats naar digitale geletterdheid (einde basisonderwijs) en leesvaardigheid (einde basis- en speciaal basisonderwijs). De peilingsonderzoeken brengen in beeld wat leerlingen kennen en kunnen, hoe scholen het onderwijs voor het betreffende leergebied vormgeven en in welke mate kenmerken van het onderwijs samenhangen met de leerlingprestaties.

In 2021 vindt een extra peilingsonderzoek plaats, namelijk naar burgerschap einde speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Zie paragraaf 2.8.1.1.

In 2021 zal de jaarlijkse rapportage Peil.Taal en rekenen niet verschijnen, als gevolg van het vervallen van de eindtoets in 2020.

2.6.1.4 Meerjarig monitoronderzoek onderwijsresultaten (v)so

In 2019 deed de inspectie in het speciaal onderwijs onderzoek op de twee standaarden voor opbrengsten uit het onderzoekskader (v)so 2017: Resultaten (OR1) en Sociale en maatschappelijke competenties (OR2). In 2020 doen we dit in het voortgezet speciaal onderwijs (vso). In 2021 en 2022 herhalen we ons onderzoek. De inspectie geeft sinds 2017 een oordeel over de opbrengsten; de scholen zijn op de desbetreffende standaarden vaak nog in ontwikkeling. Met ons monitoronderzoek willen we zicht krijgen op hoe die ontwikkeling verloopt. De effecten van de coronacrisis zullen in dit onderzoek worden betrokken.

2.6.1.5 Afname stapelen en toename zittenblijven en verschillen jongens en meisjes (vo)

De inspectie gaat een verkennend onderzoek doen naar het steeds meer zittenblijven en minder stapelen van diploma's. Deze ontwikkelingen blijken uit cijferanalyses en doen zich voor, ondanks expliciet beleid van overheid en besturen en scholen om zittenblijven terug te dringen en het stapelen te bevorderen. In dit

verkennde onderzoek komen ook de toenemende verschillen in schoolsucces tussen meisjes en jongens aan de orde. We betrekken in dit onderzoek de effecten van de coronacrisis.

2.6.1.6 Actualiteit/flexibiliteit kwalificatiestructuur (mbo)

We zien veel ontwikkelingen die geduid worden als 'flexibilisering', veelal gericht op afstemming op de zich snel ontwikkelende arbeidsmarkt. De vraag is wat deze ontwikkelingen betekenen voor de kwalificatiestructuur die de ruggengraat vormt van het mbo-onderwijs. Geeft de kwalificatiestructuur voldoende ruimte? Welke kansen en knelpunten zijn er? Welke betekenis heeft de toenemende diversiteit voor het stelsel van het mbo-onderwijs? Hoe kan een heldere en houdbare kwalificatiestructuur worden geborgd? De inspectie doet in 2021 een verkennend onderzoek op basis van onder meer reeds beschikbaar onderzoek en oriënteert zich op eventueel vervolgonderzoek.

2.6.1.7 Zorgonderwijs (mbo)

Het zorgonderwijs kent verschillende problemen, van slechte stagebegeleiding en soms ook misbruik van stages (waarbij stagiairs vooral als goedkope werkrachten worden gezien) tot hoge uitval uit de opleiding en uit de zorg zelf. De inspectie gaat onderzoek doen naar de problematiek in het zorgonderwijs, naar oorzaken en naar wat werkt en wat niet werkt, naar de inzet van subsidies en naar hoe het onderwijs anticipeert op ontwikkelingen in de zorg. De effecten van de coronacrisis zullen in dit onderzoek worden betrokken.

2.7 **Selectie en gelijke kansen / Allocatie**

De kernfunctie Selectie en gelijke kansen gaat over het selecteren en plaatsen van leerlingen en studenten in een passende onderwijsomgeving, met certificering en diplomering in een passende schoolsoort of op een passend opleidingsniveau. De kernfunctie Allocatie staat voor het opleiden van studenten voor een goede positie op de arbeidsmarkt.

2.7.1 *Meerjarenlijn 'Selectie en gelijke kansen'*

2.7.1.1 Schaduwonderwijs (vo)

De kennis over schaduwonderwijs groeit, maar er zijn ook nog veel vragen. De inspectie doet verkennend onderzoek naar de relatie tussen schaduwonderwijs en (de kwaliteit van) het reguliere onderwijs. Vervolgens wil de inspectie hier in 2022 met een steekproef bij een aantal besturen zicht op krijgen. De effecten van de coronacrisis zullen in dit onderzoek worden betrokken.

2.7.1.2 Selectie en toegankelijkheid: zelfselectie (ho)

De inspectie doet meerjarig onderzoek naar selectie en toegankelijkheid in het hoger onderwijs. In 2020 en 2021 doet de inspectie in dit kader onderzoek naar zelfselectie. Onderzocht wordt welke afwegingen studenten maken bij hun studiekeuze en hoe ze daarin worden beïnvloed door verwachtingen, achtergrond en

informatie over hun toekomstige opleiding. We betrekken in dit onderzoek de effecten van de coronacrisis.

Daarnaast brengt de inspectie in 2021 een vernieuwde editie van de in- en doorstroommonitor uit, inclusief een factsheet over de associate degree.

2.7.2 *Meerjarenlijn 'Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en andere specifieke groepen'*

2.7.2.1 Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en andere specifieke groepen (sectoroverstijgend programma)

De inspectie doet meerjarig onderzoek naar het onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en andere specifieke groepen. De inspectie betreft in dit programma de effecten van de coronacrisis. Dit programma richt zich in 2021 op het volgende.

Effecten van verschillen in beleid tussen samenwerkingsverbanden

De inspectie gaat in 2021 onderzoek doen naar mogelijke effecten van verschillen in gevoerd beleid tussen samenwerkingsverbanden op de schoolprestaties en de socialisatie van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.

Effect per type onderwijs op schoolprestaties en socialisatie

Voorts zet de inspectie in 2021 een onderzoek op naar het effect van (keuzes in) het type onderwijs dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften volgen op hun schoolprestaties en socialisatie. Onderdeel van het opzetten van het onderzoek is het voorbereiden en testen van de dataverzameling.

Effect leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op de werkdruk van leraren

Met behulp van kwantitatieve analyses van onderwijsdata onderzoekt de inspectie het effect van de aanwezigheid in de klas van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op de werkdruk van leraren.

Schoolloopbanen nieuwkomers

De afgelopen jaren is er een sterke toename van het aantal nieuwkomerskinderen. De inspectie onderzoekt hoe de schoolloopbanen van deze leerlingen verlopen. Daarbij focust de inspectie op het basisonderwijs en de overgang naar het voortgezet onderwijs. Welke hobbels komen deze leerlingen tegen, waar komen zij terecht, en past deze plek in het onderwijs bij de verwachte ontwikkeling?

2.7.2.2 Kwaliteitsverbetering en de leerlingenpopulatie (po)

In het schooljaar 2020-2021 onderzoeken we op een groot aantal po-scholen de (ambities voor) kwaliteitsverbetering en de samenstelling van de leerlingenpopulatie in relatie tot de tevredenheid van de scholen over de brede ontwikkeling van die populatie en delen daarvan. Samen met de school brengen we het deel van de kwaliteitszorg dat de ambities van de school betreft in kaart. We leggen daarbij de relatie met de leerlingenpopulatie en deelpopulaties daarvan. Op een deel van de scholen voeren we verdiepend onderzoek uit naar de doorwerking van dit deel van de kwaliteitszorg in de onderwijspraktijk.

2.7.3 *Meerjarenlijn 'Flexibele leerroutes en doorlopende leerlijnen / aansluiting op de*

arbeidsmarkt'

2.7.3.1 Doorlopende leerlijnen (sector-overstijgend programma)

De aansluiting tussen de verschillende sectoren is niet altijd optimaal (Staat van het Onderwijs, 2019). In het onderwijsveld zien we diverse initiatieven ontstaan om tot een betere aansluiting tussen de sectoren te komen. De inspectie wil bijdragen aan betere aansluiting, zodat er sprake is van een daadwerkelijk doorlopende leerlijn. Daarom onderzoekt de inspectie in 2021 welke knelpunten en oplossingsrichtingen er zijn. In 2021 richt de inspectie zich daarbij op de doorstroom van vo-leerlingen en mbo-studenten naar het hbo. In 2022 zal de inspectie zich richten op de doorstroom van vmbo-leerlingen naar het mbo. De effecten van de coronacrisis zullen in dit onderzoek worden betrokken.

2.8 **Socialisatie**

De kernfunctie socialisatie houdt in: het bevorderen van sociale en maatschappelijke ontwikkeling

2.8.1 *Meerjarenlijn 'Sociale kwaliteit'*

2.8.1.1 Peil.onderzoek burgerschap speciaal (basis)onderwijs

In schooljaar 2020/2021 vindt dataverzameling plaats voor het peilingsonderzoek Peil.Burgerschap einde speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Dit is een vervolg op de peiling in het basisonderwijs in schooljaar 2019/2020. Het onderzoek in het speciaal onderwijs richt zich op leerlingen in het laatste leerjaar van voormalig cluster 4-scholen die na schooljaar 2020/2021 uitstromen naar het voortgezet (speciaal) onderwijs.

Zie voor ander peilingsonderzoek paragraaf 2.6.1.3.

2.8.1.2 Burgerschap (po)

De inspectie doet in aansluiting op het Peil.onderzoek burgerschap einde basisonderwijs verder onderzoek rondom burgerschap bij meerdere scholen in het primair onderwijs. De planning en omvang van dit onderzoek is mede afhankelijk van het verloop van het peilingsonderzoek Peil.Burgerschap einde basisonderwijs en de ruimte die er in 2021 is om hier aandacht aan te besteden.

2.8.1.3 Burgerschap (socialisatie) (ho)

Het bevorderen van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef is een van de wettelijke opdrachten van het hoger onderwijs. Op basis van de opbrengst van een rondetafel over het thema 'burgerschap' in 2020 onderzoeken we in 2021 hoe het stelsel als geheel en hoe opleidingen vorm geven aan de burgerschapsopdracht.

2.9 **Randvoorwaarden**

2.9.1 *Meerjarenlijn 'Governance'*

2.9.1.1 Sturing en organisatiekwaliteit (sectoroverstijgend programma)

De inspectie onderzoekt meerjarig de sturing en organisatiekwaliteit in het onderwijs. Een degelijke dan wel goede sturing en organisatiekwaliteit zijn onontbeerlijk voor het goed kunnen realiseren van de kernfuncties van het onderwijs.

De periode tot het schooljaar 2021-2022 gebruiken we als oriëntatiefase. We willen de komende jaren de noodzakelijke voorwaarden om de kernfuncties te kunnen realiseren in kaart brengen op drie niveaus: het stelsel, het bestuur en de instelling. Zo onderzoeken we de komende jaren de ontwikkeling van flexcontracten, het functioneren van de raden van toezicht en de rol en kwaliteit van de schoolleider.

De effecten van de coronacrisis zullen in dit programma worden betrokken.

2.9.1.2 Medezeggenschap in het mbo

Medezeggenschap is een belangrijk onderdeel van de checks and balances in een onderwijsinstelling. In 2021 doen we onderzoek naar de rolomvatting en rolvervulling van medezeggenschapsraden (waaronder ook studentenraden) in het mbo, en hun samenspel met besturen en raden van toezicht. Daarbij betrekken we ook de rolvastheid van de verschillende deelnemers in dat samenspel. Met dit onderzoek maken we het beeld van het intern toezicht compleet, na eerder onderzoek (2019) naar de manier waarop raden van toezicht hun rol vervullen. Het onderzoek levert handvatten op voor de verdere ontwikkeling van de relatie tussen extern toezicht, bestuur en intern toezicht.

2.9.1.3 Effecten coronacrisis op internationalisering (ho)

Het Nederlandse hoger onderwijs kent sinds jaar en dag een sterke internationale oriëntatie. De coronacrisis heeft effect op de internationalisering. De inspectie gaat in 2021 onderzoek doen naar onder meer de effecten op in- en doorstroom, de financiële effecten van de veranderende studentenstromen en de ontwikkeling van de uitgaven van instellingen.

2.9.2 *Meerjarenlijn 'Strategisch HRM en kwaliteit van leraren'*

2.9.2.1 Lerarentekort (sectoroverstijgend)

De inspectie monitort in 2021 hoe de uitvoering van noodplannen voor het lerarentekort in de G5 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Almere) verloopt. We willen inzicht geven in wat het lerarentekort betekent voor leerlingen. We betrekken in dit onderzoek ook de effecten van de coronacrisis

2.9.2.2 Lerarenopleidingen (sectoroverstijgend)

In 2020 heeft de inspectie onderzoek gedaan naar verschillende opleidingsroutes voor het leraarschap. In 2021 vervolgen we dat onderzoek door in te zoomen op opleidingsroutes die verzorgd worden door niet-lerarenopleidingen en op de wijze waarop deze opleidingen verkorten en versnellen vormgeven.

2.9.2.3 Leraren: leskwaliteit in beeld (sectoroverstijgend)

De inspectie heeft in samenwerking met de Academische Werkplaats Universiteit Twente een set indicatoren ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs, gerelateerd aan de standaard didactisch handelen. Het gaat om indicatoren waarvan uit onderzoek blijkt dat ze een relatie hebben met de effectiviteit van het onderwijs (evidence based). We gebruiken het instrument in 2021 in een grootschalig monitoronderzoek in het voortgezet onderwijs, waarbij de exacte planning en omvang mede zullen afhangen van de omstandigheden als gevolg van de coronacrisis. In aangepaste vorm zullen we het ook in het primair onderwijs in een beperkte pilot inzetten. Ook volgt er in 2021 een pilot in het speciaal onderwijs; daarvoor zal het instrument worden aangepast aan de doelgroep 'uitstroom arbeid'. We zullen de monitorgegevens mede benutten als trenddata en voor 'het verhaal' achter de standaard didactisch handelen.

2.9.3 *Meerjarenlijn '(Financieel) beheer en verantwoording'*

2.9.3.1 Reserves (sectoroverstijgend)

Voor de beoordeling van reserves hanteert de inspectie een signaleringswaarde. De komende jaren monitort de inspectie 5 procent van de besturen aan de hand van nog te bepalen criteria. De inspectie kijkt daarbij naar de mate waarin besturen het eigen vermogen onderbouwen met een risicoanalyse en naar de wijze waarop besturen die de signaleringswaarde substantieel overschrijden het eigen vermogen willen afbouwen. Ook wordt naar de werking van de signaleringwaarde gekeken.

3 Instellingstoezicht

3.1 Inleiding

Vanaf 1 augustus 2017 werken we met ons huidige onderzoekskader en is er sprake van vernieuwd toezicht in de sectoren primair onderwijs (po), (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). De onderwijsbesturen zijn ons aanspreekpunt. Met ons risicogerichte toezicht bewaken we de basiskwaliteit. Daarnaast willen we stimuleren dat alle besturen met hun scholen en opleidingen streven naar betere onderwijskwaliteit. Per 1 augustus 2021 zal er een nieuw onderzoekskader zijn, er is dan één toezichtcyclus van vier jaar voorbij. In het nieuwe onderzoekskader houden we vast aan het waarborgen en stimuleren van de kwaliteit op bestuurs- en schoolniveau, en brengen we een aantal verbeteringen aan.

In het hoger onderwijs (ho) is onze rol anders dan in de andere sectoren. Behalve op de naleving van wettelijke voorschriften richten we ons hier primair op de kwaliteit van het stelsel. Bij ernstige klachten of signalen doen we onderzoek bij instellingen. Ook houden we toezicht op het Nederlandse accreditatiestelsel.

Ons toezicht richt zich ook op de scholen in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). We werken met een onderzoekskader dat gebaseerd is op het kader dat in Europees Nederland geldt.

Het coronavirus zal ook in 2021 invloed hebben op ons toezicht. Zo zullen we zeker in de eerste helft van 2021 veel onderzoek 'op afstand' doen. Dat wil zeggen zonder onderzoek op locatie bij besturen en hun scholen of opleidingen.

Verder kan zich de situatie voordoen dat we als gevolg van de coronacrisis bepaalde elementen uit ons onderzoekskader niet of niet goed kunnen beoordelen. Daar zullen we in ons toezicht en in onze oordelen uiteraard rekening mee houden. Waar dat aan de orde is, zullen we besturen en scholen via verschillende kanalen en waar nodig ook een-op-een informeren.

3.2 Instellingstoezicht in po, vo, so en mbo

Onderzoekskader inclusief waarderingskader

De sectoren po, vo, so en mbo hebben elk een eigen onderzoekskader. De kaders per sector komen in hoge mate overeen. Verschillen komen met name voort uit verschillen in wetgeving per sector. Het onderzoekskader beschrijft onze werkwijze en bevat een waarderingskader, waarin staat wat we precies onderzoeken en beoordelen of een waardering geven. We maken daarbij een onderscheid tussen onze controlerende en stimulerende taak. De minister stelt de onderzoekskaders vast, op onze voordracht (artikel 13, eerste lid, Wet op het onderwijstoezicht).

Jaarlijkse prestatieanalyse

We volgen de prestaties van besturen en scholen/opleidingen. We kijken met name naar onderwijsresultaten, financiële kengetallen, de ontwikkeling van de leerlingenpopulatie of studentaantallen en de signalen die er zijn. Zien we op basis van onze jaarlijkse analyse dat een bestuur of een school/opleiding bepaalde risico's loopt, dan kan dit leiden tot een gesprek met het bestuur. Het kan ook leiden tot

een kwaliteitsonderzoek bij een school of instelling, afhankelijk van de aard en omvang van de risico's en hoe we de kwaliteitszorg van het bestuur beoordelen.

Het vierjaarlijks onderzoek

Bij elk bestuur doen we elke vier jaar onderzoek: het vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen of opleidingen. We beoordelen dan in de eerste plaats het bestuur. De centrale vraag is of (en hoe) het bestuur zorg draagt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en voor (financiële) continuïteit. Vervolgens doen we verificatieonderzoek bij scholen en opleidingen. Zo krijgen we zicht op de sturing van het bestuur op de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs en op de ambities en hoe dit doorwerkt bij de scholen en opleidingen. In onze stimulerende rol sluiten we nadrukkelijk aan bij de eigen ambities van het bestuur.

Per augustus 2021 starten we met een nieuw, verbeterd onderzoekskader. Voor de zomer van 2021 ronden we de vanaf augustus 2017 lopende cyclus van vierjaarlijkse onderzoeken af. Omdat er in 2020 als gevolg van de coronacrisis een achterstand is ontstaan in de vierjaarlijkse onderzoeken, maken we een inhaalslag. Dit doen we door onderzoek 'op afstand' te doen bij besturen en scholen waarbij we in onze analyse vooraf geen risico's vinden. We bespreken onze analyse dan met het bestuur om te checken of onze inschatting juist is. Als dit het geval is, leggen we dit vast in een brief aan het bestuur, waarbij we géén oordelen geven op bestuurs- of schoolniveau. Zien we wel risico's, dan vindt ons onderzoek onverkort plaats. Daar kan dan onderzoek op locatie bij horen. Besturen die op 'op afstand' worden onderzocht, zetten we in principe als eerste op de planning voor de cyclus van vierjarige onderzoeken die in augustus 2021 gaat lopen met het nieuwe onderzoekskader.

Oordelen op bestuursniveau

De inspectie geeft in de eerste cyclus van vierjaarlijkse onderzoeken bij besturen en hun scholen/opleidingen (dus tot 1 augustus 2021) nog geen oordelen op het niveau van het bestuur over het kwaliteitsgebied 'Kwaliteitszorg en ambitie'. Vanaf 1 augustus 2021 doen we dat wel. Tot die tijd geven we overigens wel een oordeel op het kwaliteitsgebied 'Financieel beheer'.

Nieuw onderwijsresultatenmodel

Voor het po werken we vanaf het schooljaar 2020-2021 met een nieuw onderwijsresultatenmodel. In het nieuwe model kijken we naar de behaalde referentieniveaus voor taal en rekenen aan de hand van twee indicatoren: (1) behalen voldoende leerlingen het niveau dat in principe alle leerlingen aan het eind van de basisschool zouden moeten kunnen bereiken (het fundamenteel niveau 1F) en (2) past het aantal leerlingen dat het streefniveau (1S voor rekenen en 2F voor lezen en taalverzorging) haalt bij de verwachting voor deze leerlingenpopulatie? We houden rekening met de leerlingenpopulatie van de school door te kijken naar de schoolweging die het CBS voor ons berekent, waarbij meer kenmerken meespelen dan enkel het tot nu toe gebruikte leerlinggewicht.

Vierjaarlijks bezoek bij scholen in het funderend onderwijs

In het funderend onderwijs bezoeken we elke vier jaar alle scholen die we niet in het kader van het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en hun scholen hebben bezocht. Dit onderzoek kan verschillende vormen hebben, zoals een bezoek in het kader van een themaonderzoek. Zolang er beperkingen gelden als gevolg van de coronacrisis kan dit ook een onderzoek 'op afstand' zijn, digitaal of telefonisch.

Stimulering verbetering en de waardering 'goed'

We willen stimuleren dat besturen en scholen/opleidingen hun ambities formuleren en daar doelgericht aan werken. We geven ruimte aan besturen, scholen en opleidingen om hun visie en ambities te presenteren en te laten zien hoe zij deze vertalen in hun onderwijspraktijk. In onze gesprekken met besturen, scholen en opleidingen proberen we (verdere) verbetering te stimuleren.

Naast het oordeel 'voldoende' hanteren we op school- en opleidingsniveau de waardering 'goed'. Besturen in het funderend onderwijs kunnen ons bij het vierjaarlijks onderzoek en ook tussentijds verzoeken onderzoek te doen bij scholen/opleidingen die volgens hen deze waardering verdienen. In het mbo is dit ook mogelijk, met dien verstande dat dit enkel kan bij het vierjaarlijks onderzoek en voor maximaal twee opleidingen per bestuur. Bij het verzoek dient men een (zelf)evaluatie te voegen.

Het predicaat 'Excellente school'

Naast de waardering 'goed', kennen we in het funderend onderwijs het predicaat 'Excellente School', voor scholen met bijzondere kwaliteiten of een specifiek profiel waarin ze uitblinken. Doel hiervan is het stimuleren van verbetering van de onderwijskwaliteit in Nederland. Dit traject staat los van het reguliere toezicht. Wel is de waardering 'goed' een voorwaarde om het predicaat 'Excellente school' te kunnen krijgen. Het predicaat geldt voor een periode van drie jaar. Vanwege de coronacrisis is de sluitingsdatum voor aanmelding om in aanmerking te komen voor het predicaat 'Excellente school 2021' opgeschoven naar 10 oktober 2020.

Een onafhankelijke jury Excellente Scholen beoordeelt de aanmeldingen en adviseert de inspecteur-generaal over de toekenning van het predicaat Excellente School. De jury bestaat uit een voorzitter en drie deeljury's (po, vo en (v)so)). De inspecteur-generaal benoemt de voorzitter en de leden van de jury. De inspectie zorgt voor logistieke ondersteuning van de jury.

Naar een nieuw onderzoekskader

Vanaf augustus 2021 gaat de inspectie werken met een nieuw onderzoekskader. Op basis van eigen evaluaties en onderzoek van met name de Radboud Universiteit passen we het onderzoekskader 2017 aan. Daarbij willen we vasthouden aan het waarborgen en stimuleren van de kwaliteit op bestuurs- en schoolniveau. De stelselkwaliteit willen we sterker in het kader betrekken. Onze werkwijze en ons waarderingskader willen we op een aantal punten aanpassen, onder meer om flexibel te kunnen inspelen op bijvoorbeeld afstandsonderwijs en samenwerking tussen onderwijssectoren. Ook willen we onze positie duidelijker maken; op welke wijze wij als inspectie toegevoegde waarde willen hebben en dat dit altijd aanvullend is op wat besturen vanuit hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs doen. Op het moment van schrijven van dit jaarwerkplan is het onderzoekskader nog in ontwikkeling en moet het nog besproken worden met het georganiseerde onderwijsveld in de zogeheten Ringen. We zullen het jaar 2020-2021 gebruiken om ons toezicht te verbeteren, het kader verder aan te scherpen en te bespreken met het onderwijsveld. Onze medewerkers zullen we voorbereiden op het werken met het nieuwe kader. Zoals eerder aangegeven stelt minister van OCW het nieuwe onderzoekskader vast op voordracht van de inspectie.

3.3 Toezicht hoger onderwijs

In het ho richten we ons primair op de naleving van wettelijke voorschriften en het stimuleren van de kwaliteit van het stelsel. Bij ernstige klachten of signalen doen we onderzoek bij instellingen. Ook houden we toezicht op het Nederlandse

accreditatiestelsel. We hebben verder een adviserende rol bij toetredingsaanvragen van rechtspersonen ho.

We houden toezicht op zowel de bekostigde als de niet-bekostigde ho-instellingen. Het financieel toezicht (dat gaat over rechtmatigheid, doelmatigheid en continuïteit) richt zich in beginsel alleen op de bekostigde instellingen, tenzij ons wordt gevraagd te adviseren over het recht om graden te verlenen; dan toetsen we ook bij niet-bekostigde instellingen de financiële continuïteit. Dat doen we eveneens als zich daar incidenten voordoen, waarbij de belangen van studenten aan de orde zijn.

Met de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) maken we afspraken om dubbele bevraging en overlap te voorkomen. De stelselonderzoeken die wij doen maken onderdeel uit van de jaarlijkse informatieafpraak met de Vereniging Hogescholen, de VSNU en het ministerie van OCW.

3.4 Specifiek nalevingstoezicht

De standaarden in onze onderzoekskaders dekken een groot deel van de deugdelijkheidseisen en wettelijke voorschriften die aan onderwijsinstellingen worden gesteld. Daarnaast is er nog een aantal 'overige wettelijke vereisten'. Ieder jaar selecteren we een aantal van die vereisten waarbij we actief controleren op naleving. Deze controle loopt mee in de instellingsonderzoeken. Waar sprake is van niet-naleving zullen we herstelopdrachten opleggen. Uiteindelijk kan er aanleiding zijn om over te gaan tot het opleggen van sancties zoals terugvordering van bekostiging of een boete, maar we zullen altijd eerst bezien of er andere effectieve interventies zijn. Daarbij kan gedacht worden aan (betere) informatievoorziening, het delen van goede voorbeelden en (andere) nalevingshulp.

Voor 2021 hebben we de onderstaande wettelijke vereisten geselecteerd. Per thema - en waar relevant ook per sector - werken we uit hoe we dit specifieke nalevingstoezicht vorm en inhoud geven.

Tabel 3.4a wettelijke vereisten per thema en sector

Thema / sector	po	so	vo	mbo	ho
Zorgplicht passend onderwijs	V	V	V		
Ouderbijdrage / schoolkosten	V		V	V	
Meldcode huiselijk geweld	V	V		V	
Registratie en melding aan- en afwezigheid (naleving leerplichtwet)	V			V	
Aanwezigheid schoolgids en schoolplan	V				
Wet namen en graden (WNG)					V

3.5 Specifieke onderdelen van het instellingstoezicht

3.5.1 Voor- en vroegschoolse educatie (vve)

De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve) en het ondersteunende beleid daarvoor van gemeenten. Dit toezicht is signaalgestuurd. In vervolg op het onderzoek naar de herijking van het toezicht op vve en kinderopvang werken we een aanpak voor een meer integrale werkwijze uit voor het toezicht op vve, de kinderopvang en de lokale educatieve agenda. Daarmee

voeren we vanaf augustus 2021 een bestandsopname uit bij alle gemeenten. Daarnaast voeren we een verkenning uit naar een geïntegreerd onderzoekskader waarin we de werkwijze in ons toezicht expliciteren en aangeven hoe we daarbij tot oordelen komen of interventies doen.

3.5.2 *Samenwerkingsverbanden passend onderwijs*

We houden toezicht op de samenwerkingsverbanden passend onderwijs po/so en vo/vso (voortgezet speciaal onderwijs). De werkwijze zoals beschreven in onze onderzoekskaders geldt ook voor het toezicht op de samenwerkingsverbanden.

3.5.3 *B2- en B3-scholen*

B2-scholen zijn particuliere scholen met een zelfstandige examenlicentie. Deze scholen mogen zelf examens afnemen volgens artikel 56 van de Wet op het voortgezet onderwijs of artikel 1.4a.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs. Jaarlijks hebben we gesprekken met de besturen om de onderwijsresultaten te bespreken. De onderwijsresultaten worden anders berekend dan bij het bekostigde voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld doordat een deel van de leerlingen al vakken heeft afgesloten. Hierover zijn afspraken gemaakt met de B2-scholen.

B3-scholen zijn niet door de overheid bekostigde scholen voor basisonderwijs en/of voortgezet onderwijs. In ons toezicht geven we prioriteit aan B3-scholen met een risico op onvoldoende kwaliteit en aan nieuw startende scholen. Bij de nieuw startende scholen toetsen we of ze voldoen aan de voorwaarden van de Leerplichtwet 1969 en brengen daarover bindend advies uit aan colleges van burgemeester en wethouders.

3.5.4 *Niet-bekostigde mbo-instellingen*

Niet-bekostigde mbo-instellingen beoordelen we met hetzelfde onderzoekskader als mbo-instellingen die door het Rijk bekostigd worden, met uitzondering van het onderdeel financieel toezicht.

3.5.5 *Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en overige educatie*

De inspectie houdt toezicht op het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). Het onderzoekskader mbo 2017 is van toepassing. In bijlage 3 van dat kader is het waarderingskader voor vavo opgenomen.

Sinds augustus 2017 houdt de inspectie ook toezicht op educatie voor mensen van 18 jaar en ouder die moeite hebben met de Nederlandse taal en rekenen (overige educatie). Hieronder vallen opleidingen voor mensen met een Nederlandstalige en mensen met een anderstalige achtergrond. Elke gemeente bepaalt het aanbod aan opleidingen en waar de opleidingen gevolgd kunnen worden. Dit kan een roc zijn of een andere instelling die voor die opleidingen een erkenning van de minister heeft.

3.5.6 *Centrale toetsing en examinering in vo, vavo en mbo*

We zien erop toe dat de afname van de centrale examens in vo, voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) en mbo volgens de voorschriften verloopt. Ook beoordelen we de uitvoering van de processen door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). In bepaalde gevallen kunnen we maatregelen nemen. Zo hebben we de bevoegdheid om te besluiten dat een centraal examen opnieuw moet worden afgenomen.

3.5.7 Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

In het mbo houden we, behalve op de onderwijsinstellingen, toezicht op de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Ons (risicogerichte) toezicht richt zich op de uitvoering van de wettelijke taken en de borging daarvan door SBB. Ons toezicht is risicogericht en proportioneel ingericht op basis van informatie uit de mbo-sector en verantwoording door de SBB.

3.5.8 *Toezicht op internationale scholen en Europese scholen*

De inspectie is verantwoordelijk voor het toezicht op de internationale scholen in Nederland. In de praktijk laten we dit toezicht grotendeels over aan de betreffende buitenlandse inspectie of accrediterende onderwijsorganisatie. Ons toezicht op deze scholen in Nederland concentreert zich met name op de lessen Nederlandse taal aan leerlingen met (ook) een Nederlands paspoort.

Behalve internationale scholen kennen we ook Europese scholen. Deze scholen zijn in eerste instantie opgericht voor kinderen van ambtenaren van de Europese Unie. Ook een aantal internationale organisaties en bedrijven heeft een contract afgesloten met de Europese scholen. Overige leerlingen worden onder bepaalde voorwaarden toegelaten. Het onderwijs op deze scholen wordt afgesloten met het Europees Baccalaureaat dat toegang geeft tot het hoger en wetenschappelijk onderwijs in alle EU-lidstaten. Een Europese Raad van Inspecteurs is verantwoordelijk voor het toezicht op de onderwijskwaliteit op de Europese scholen.

Nederland is met twee onderwijsinspecteurs vertegenwoordigd in de Europese raad van inspecteurs. Zij doen zogenoemde 'whole school inspections' op scholen in het kleuteronderwijs, primair en voortgezet onderwijs. De raad is daarnaast bezig met de beoordeling en evaluatie van leraren, pedagogisch-didactische vernieuwing van het onderwijs, curriculumontwikkeling, nascholing en het European Baccalaureate.

Naast de reguliere Europese scholen zijn er ook geaccrediteerde Europese scholen. Deze scholen zijn financieel, juridisch en administratief ingebed in de nationale context van de lidstaat van vestiging. Accreditatie van deze scholen vindt plaats door de Europese Raad van Inspecteurs, het reguliere toezicht door de nationale inspectie.

In Nederland is één reguliere Europese school gevestigd (in Bergen) en één geaccrediteerde Europese school (in Den Haag).

3.5.9 *Nederlandse scholen in het buitenland*

De inspectie houdt toezicht op de Nederlandse scholen en afstandsinstellingen voor Nederlands onderwijs in het buitenland die in aanmerking komen voor ondersteuning door de overheid via de Stichting Nederlands Onderwijs in het

Buitenland (NOB). Het Nederlands onderwijs in het buitenland vindt vooral plaats op de ruim 200 leslocaties voor Nederlandse Taal en Cultuur (NTC-scholen) in 120 landen. Daarnaast zijn er circa 15 dagscholen voor primair onderwijs en 4 voor voortgezet onderwijs, en verzorgen 7 instellingen afstandsonderwijs. In totaal gaat het om ongeveer 14.000 leerlingen.

Half maart 2020 is de uitvoering van de bezoeken gestaakt vanwege de coronacrisis. Na inventarisatie van de situatie op de scholen op de verschillende continenten heeft de inspectie een nieuwe planning gemaakt. Daarover heeft de inspectie gecommuniceerd met alle scholen. Ook heeft de inspectie een nieuwsbrief uitgebracht. De onderzoeken die in 2020 gepland waren bij de NTC-scholen zijn een jaar doorgeschoven, naar 2021. De inspectie bezoekt in 2021 de dagscholen en afstandsinstellingen volgens de oorspronkelijke planning, mits dit binnen de richtlijnen die verband houden met het coronavirus mogelijk is.

3.6 **Rapporteren over het instellingstoezicht**

Over onze vierjaarlijks onderzoeken bij besturen brengen we rapporten uit, waarin we ook de beoordelingen en waarderingen van de onderzochte scholen en opleidingen opnemen. We rapporteren afzonderlijk over scholen waarbij we in onze jaarlijkse prestatieanalyse risico's hebben geconstateerd en onderzoek doen naar kwaliteitsverbetering. Ook rapporteren we afzonderlijk over scholen waarbij we op verzoek van bestuur of schoolleider onderzoeken of ze de waardering 'goed' verdienen. Het onderscheid tussen onze oordelende rol (ten aanzien van de naleving van de deugdelijkheidseisen) en onze stimulerende rol (ten aanzien van de eigen ambities van besturen en scholen) willen we in onze rapporten beter gaan weergeven.

Onze rapporten zijn openbaar. We publiceren ook overzichten van besturen met aangepast financieel toezicht, zeer zwakke scholen in het funderend onderwijs en mbo-opleidingen met onvoldoende onderwijs- of examenkwaliteit. Zeer zwakke scholen en afdelingen zijn verplicht de publieksvriendelijke samenvatting van ons instellingsrapport toe te sturen aan ouders van leerlingen. Ook deze publiceren wij.

3.7 **Toezicht op kwaliteitsborging door andere partijen**

3.7.1 *Toezicht op kinderopvang*

In opdracht van de minister van Sociale Zaken en werkgelegenheid (SZW) houden we interbestuurlijk toezicht op de uitvoering door gemeenten van hun wettelijke taken op het gebied van kinderopvang. We hebben hier een waarborgfunctie. Jaarlijks voeren we bij alle gemeenten een risicoanalyse uit op basis van de jaarverantwoording, de toezichthistorie en eventuele signalen. Als een gemeente haar taken op het gebied van toezicht en handhaving onvoldoende uitvoert, wordt een verbetertraject gestart.

Onze oordelen over de wijze waarop gemeenten hun wettelijke taken vervullen geven we weer in statussen (A, B, of C). We publiceren deze statussen en onze onderzoeksrapporten op onze website. We rapporteren over onze bevindingen en onderzoeken aan de minister van SZW. Dat doen we onder meer op stelselniveau met themaonderzoeken en het Landelijk rapport toezicht en handhaving kinderopvang. In 2021 zullen we in ons Landelijk rapport ingaan op de gevolgen van

de coronacrisis. Met ons toezicht willen we gemeenten stimuleren de kwaliteit van de uitvoering te blijven verbeteren.

Gemeenten hebben onder meer wettelijke taken ten aanzien van kinderopvang, voor- en vroegschoolse educatie en de lokale educatieve agenda. Deze taken hangen deels met elkaar samen en kennen alle drie een vorm van toezicht van de onderwijsinspectie. Ons streven is om vanaf augustus 2021 een meer integrale werkwijze te hanteren op de genoemde terreinen. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden van een geïntegreerd onderzoekskader.

De inspectie werkt in 2021 binnen het programma BES(t)4kids aan een systeem van toezicht en handhaving dat kan worden vastgelegd in de beoogde Wet Kinderopvang Caribisch Nederland. De ministeries van OCW en SWZ hebben de inspectie verzocht om dit te doen, in samenspraak met het Rijk en de openbare lichamen. Het programma BES(t)4kids focust op het creëren van een veilige en zorgzame omgeving voor kinderen waar alle ouders gebruik van kunnen maken.

4 Hoe werkt de inspectie samen in het toezicht?

4.1 Inspectieraad

In de Inspectieraad werken we samen met andere rijksinspectiediensten. De Inspectieraad bevordert dat rijksinspecties hun toezicht uitoefenen in overeenstemming met de principes van goed toezicht. Daarnaast is de Inspectieraad opdrachtnemer en uitvoerder van besluiten van het kabinet of de eerst verantwoordelijke minister wanneer het gaat om coördinatie en samenwerking bij rijkstoezicht.

De inspectieraad voert het programma Innovatie Toezicht uit. Dit is gericht op de verdere ontwikkeling en innovatie van het toezicht van de rijksinspecties. De rijksinspecties willen vanuit de publieke belangen die op hun terreinen aan de orde zijn een effectieve bijdrage leveren aan het oplossen van problemen; aan zekerheid, veiligheid en kansen voor iedereen.

Op een aantal specifieke thema's werken de inspecties in verschillende samenstellingen samen. De samenwerking op het terrein van governance is gericht op uitwisseling van kennis en ontwikkelen van toezichtmethoden op de besturing van (semi-)publieke organisaties met een maatschappelijke dienstverleningstaak. De besturen opereren in een steeds complexer veld van voor hun functioneren relevante netwerken die over de grenzen van het werkveld van de verschillende toezichthouders heen gaan. Bekeken wordt of het mogelijk is de komende jaren gezamenlijk onderzoek te doen naar bedoelde netwerken en hun implicaties voor de sturing en voor het toezicht. Samen met drie andere inspecties¹ hebben we een voorstel voor de onderzoekslijn 'Netwerkgovernance in de publieke sector' opgesteld in het kader van de Call Nationale Wetenschapsagenda 'Vernieuwing van het Toezicht'.

4.2 Toezicht Sociaal Domein

Met de Inspectie Volksgezondheid en Jeugd, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Inspectie Justitie en Veiligheid werken we onder de naam 'Toezicht Sociaal Domein' samen in het jeugddomein en het sociaal domein. Bij maatschappelijke problemen die jeugdigen en meer in het algemeen burgers raken, willen we resultaten bereiken met een integrale aanpak.

Toezicht Sociaal Domein heeft het afgelopen jaar een nieuwe visie op het toezicht in het sociale domein ontwikkeld. De ambitie is dat Toezicht Sociaal Domein zich meer gaat uitspreken over het functioneren van het stelsel in het sociaal domein op landelijk niveau. De gezamenlijke inspecties willen daarmee een belangrijke rol vervullen in het inzichtelijk maken van de werking en de opbrengsten van het stelsel.

Als Inspectie van het Onderwijs leveren we capaciteit voor de uitvoering van de gezamenlijke themaonderzoeken en benutten we het platform voor samenwerking over de domeinen heen. Verder zijn we in 2021 portefeuillehouder voor de analyse van de preventie van schooluitval. In de programmaraad en stuurgroep van Toezicht

¹ met Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Justitie en Veiligheid en Autoriteit Woningcorporaties

Sociaal Domein sturen we mee op de koers en de impact van Toezicht Sociaal Domein.

4.3 **Vide**

We werken samen met Vide, de beroepsvereniging van professionals in het veld van toezicht, inspectie, handhaving en evaluatie. Vide werkt aan professionalisering van de leden en draagt bij aan een continue verbetering van het toezicht. Onze medewerkers nemen deel aan Vide-bijeenkomsten en organiseren die soms zelf. We zijn ook vertegenwoordigd in het bestuur van Vide.

4.4 **NVAO en CDHO**

In het hoger onderwijs werkt de inspectie nauw samen met de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). De inspectie, de NVAO en de CDHO hebben samen het initiatief genomen om de komende jaren hun samenwerking te intensiveren, onder andere bij het afstemmen van de werkzaamheden en het uitvoeren van analyses.

4.5 **Overleg met opsporingsinstanties**

De inspectie heeft zo nodig overleg met de FIOD en het Openbaar Ministerie over zaken die relevant kunnen zijn voor de opsporing.

4.6 **Academische werkplaatsen en samenwerking met de wetenschap**

In het programma Academische Werkplaatsen Onderwijs doet de inspectie in nauwe samenwerking met de wetenschap onderzoek naar relevante thema's op onderwijsgebied. Doel van het programma is om de kennis die we met de academische werkplaatsen (AWP's) verwerven te gebruiken voor op evidentie gebaseerde innovatie van het stelsel- en instellingstoezicht. Op dit moment bestaat het programma uit samenwerkingen met de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit Amsterdam (AWP Onderwijskwaliteit), met de Universiteit van Amsterdam (AWP Sociale Kwaliteit) en met de Universiteit Twente (AWP Leskwaliteit). Bij de AWP Onderwijskwaliteit en bij de AWP Sociale Kwaliteit is vanuit de inspectie een hoogleraar benoemd. De samenwerking in de AWP's staat open voor onderzoekers, schoolbestuurders, leraren en gemeenten.

Verder faciliteren we onderwijsonderzoek door stageplaatsen te creëren, databestanden beschikbaar te stellen en gastcolleges te verzorgen. We presenteren ons onderzoek op wetenschappelijke congressen en publiceren hierover in vaktijdschriften en in wetenschappelijke boeken en tijdschriften.

4.7 **Samenwerking met de Autoriteit Persoonsgegevens**

Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de inspectie. Het toezicht op de omgang met privacyregels ligt bij de AP. Desgevraagd verstrekken we elkaar de informatie die relevant kan zijn voor onze taken. Zo informeert de AP ons, wanneer zij van plan is te onderzoeken hoe een

onderwijsinstelling de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) naleeft. Op onze beurt geven wij signalen over mogelijke schendingen van de AVG door onderwijsinstellingen door aan de AP.

4.8 **Internationale samenwerking**

4.8.1 *Samenwerking met inspecties in het buitenland*

Regelmatig hebben we contact met andere Europese onderwijsinspecties. We zien de internationale samenwerking als een belangrijk ondersteunend middel voor de ontwikkeling van ons toezicht en de professionalisering van onze medewerkers.

Binnen SICI, de vereniging van Europese onderwijsinspecties, werken we veel samen met de Angelsaksische landen, Scandinavië, Vlaanderen en een aantal Duitse deelstaten. Om kennis en ervaringen te kunnen uitwisselen, nemen we deel aan internationale workshops in SICI-verband en verzorgen we ook onderdelen daarvan.

Net als in 2020 zullen we in 2021 met andere Europese inspecties een toezichtscan opstellen, waarmee we informatie verzamelen rond enkele (strategische) thema's. Dit levert mogelijk relevante informatie op voor de verdere ontwikkeling van ons toezicht.

Behalve op de strategische thema's in de toezichtscan, willen we de kennisdeling en informatie-uitwisseling met andere onderwijsinspecties in 2021 richten op de vraag wat men doet op het gebied van toezicht op socialisatie/persoonsvorming. Of dit mogelijk is, zal mede afhangen van de keuzes die ook de andere Europese inspectie maken naar aanleiding van de coronacrisis.

Het Nederlandse inspectiesysteem staat als degelijk en innovatief aangeschreven in Europa. Er is een aanhoudende vraag naar onze expertise (informatie en scholing). We dragen graag bij aan de opbouw van onderwijsinspectie in andere landen. Regelmatig krijgen we internationale delegaties op bezoek om kennis te nemen van ons toezicht en de ontwikkelingen daarin. Daarbij werken we waar mogelijk samen met de directie Internationale betrekkingen van het ministerie van OCW.

5 Wat zijn de overige taken van de inspectie?

5.1 Vertrouwensinspecteurs

Ouders, leerlingen, docenten, directies en besturen kunnen onze vertrouwensinspecteurs raadplegen, wanneer zich in of rond de school of de kinderopvang (ernstige) problemen voordoen op het gebied van seksuele intimidatie en seksueel misbruik, fysiek en psychisch geweld of discriminatie en radicalisering. De vertrouwensinspecteurs zijn bereikbaar via een speciaal meldpunt.

Onze vertrouwensinspecteurs luisteren, informeren en adviseren. Ze registreren de meldingen in een vertrouwelijk dossier. Bij een vermoeden van een zedenmisdrijf en in de kinderopvang ook bij een vermoeden van mishandeling geldt voor besturen resp. de houders de meld-, overleg- en aangifteplicht, als het vermoeden een met taken belast persoon betreft. Zo nodig kan de vertrouwensinspecteur adviseren over het aangiftetraject of indiening van een formele klacht. De vertrouwensinspecteur doet niet zelf aangifte.

De vertrouwenszaken die de vertrouwensinspecteurs behandelen, hebben een belangrijke signaalfunctie. De vertrouwensinspecteurs hebben daarom ook de taak om de ernst en omvang van de meldingen te analyseren en op basis daarvan – in eerste instantie intern – maatschappelijke thema's te agenderen.

5.2 Wob-verzoeken, uitvoeringstoetsen, adviezen en ontheffingen

De inspectie behandelt verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob-verzoeken).

We toetsen nieuwe wet- en regelgeving op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

In een aantal gevallen brengen we advies uit, bijvoorbeeld aan colleges van B&W over de vraag of niet-bekostigde onderwijsinstellingen in het funderend onderwijs kunnen worden aangemerkt als 'school in de zin van de Leerplichtwet'. Ook adviseren we over aanvragen voor diploma-erkenning voor niet-bekostigde instellingen in het mbo. Ten slotte verlenen we ontheffingen in verband met toelating, onderwijstijd en verblijfsduur in het (v)so.

5.3 Vragen van publiek en instellingen

Ouders, leerlingen, studenten en anderen kunnen bij ons terecht met vragen over het onderwijs en ons toezicht. Zij kunnen ook bij ons terecht met meldingen over de kwaliteit van het onderwijs en met klachten over de inspectie. Elk jaar komen er bij het Loket Onderwijsinspectie ongeveer 20.000 vragen en meldingen binnen via telefoon en e-mail. Een deel van de eerstelijnsopvang voor ouders en leerlingen wordt verzorgd door *Informatie Rijksoverheid*.

Vragen en meldingen hebben voor ons een steeds belangrijker signaalfunctie. Daarom geven we voortdurend aandacht aan de verbetering van de behandeling en terugkoppeling van de vragen en signalen. Belanghebbenden zijn op deze manier betrokken bij ons toezicht. Daarbij vinden we het belangrijk om met name ouders,

leerlingen en studenten goed te informeren over hun positie en over hun mogelijkheden om onderwijsinstellingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden.

Ook besturen, schoolleiders, leraren, gemeenten en andere bij het onderwijs betrokkenen kunnen bij ons terecht met vragen, opmerkingen en klachten over het toezicht en vragen en meldingen over onwenselijke situaties of over de kwaliteit van het onderwijs. Voor scholen en besturen is het Loket Onderwijsinspectie het eerste aanspreekpunt.

6 Budget en capaciteit

In 2021 bedraagt het budget van de inspectie € 65.300.000.

Tabel 6a laat zien hoe het budget naar schatting zal worden besteed.

Tabel 6a besteding budget

Kostensoort	Bedrag in euro
Apparaat Personeel Uitgaven	52.800.000
Eigen Personeel	50.800.000
Inhuur Personeel	1.700.000
Overig Personeel	300.000
Apparaat Materiele Uitgaven	12.500.000
ICT	6.400.000
Bijdragen aan SSO's	2.600.000
Overige Materieel	3.500.000
Inspectie totaal	65.300.000

De inspectie had per 1 januari 2020 ongeveer 541 formatieplaatsen. Tussen 80 en 85 procent van onze formatie betreft medewerkers die werkzaam zijn in het primaire proces, als inspecteur, analist, medewerker toezicht, kenniswerker of jurist. De andere medewerkers werken in ondersteunende of adviserende functies.

Bijlage: Doorlopende onderzoeklijnen vanaf 2018

Meerjarenlijn	JWP 2018	JWP 2019	JWP 2020	JWP 2021
Onderwijsresultaten en voorwaarden leerlingprestaties	<ul style="list-style-type: none"> PO/VO/SO: Rekenen/wiskunde PO: PEIL-jaarlijkse meting Taal en rekenen basisonderwijs PO: PEIL. Bewegingsonderwijs eind bo en sbo SO/VO: Onderzoek bij vso en vo (vmbo-basis en praktijkonderwijs) MBO: kwaliteit diplomering verkorte opleidingen mbo-bekostigd MBO: kwaliteit diplomering verkorte opleidingen mbo-niet bekostigd HO: Internationalisering (gedragscodes, afhankelijkheid van internationale studenten) DOORLOPEND: monitoring leerlingprestaties op stelselniveau 	<ul style="list-style-type: none"> PO: Curriculum PO: PEIL-jaarlijkse meting Taal en rekenen basisonderwijs PO/VO: Fries PO/VO: Leerplicht/VSV PO/VO: Schoolverschillen (LOOPSTRAAT IN 2020) VO: zorgvuldig verloop van toetsing en afsluiting (OPB) VO: CSPE DOORLOPEND: monitoring leerlingprestaties op stelselniveau 	<ul style="list-style-type: none"> PO/VO: Curriculum (vervolg) en toetsing PO: PEIL jaarlijkse meting Taal en rekenen basisonderwijs PO: PEIL lezen basisonderwijs en sbo PO/VO: Schoolverschillen PO/VO: themaonderzoek conceptscholen 10-14 SO: Verdiepend onderzoek opbrengsten (OR1 en OR2) in vso (meerjarig) MBO: Kwaliteit van NBI's in de beveiligingsbranche MBO: Verdiepend onderzoek Didactisch handelen en Beroepspraktijkvorming (OP3/OP7), met aandacht voor stagediscriminatie MBO: Verdiepend onderzoek naar functioneren van examencommissies (ED1/2) HO: Internationalisering (taalbeleid en Nederlands aanbod in het buitenland) DOORLOPEND: monitoring leerlingprestaties op stelselniveau 	<ul style="list-style-type: none"> Covid-19 monitor (valt onder meerdere meerjarenlijnen): na initiële focus op functioneren afstandsonderwijs met name aandacht voor effecten coronacrisis op de onderwijskwaliteit, voorkomen/repareren van achterstanden en ongelijke kansen en onderwijsinnovatie PO/SO/VO/MBO/HO Basisvaardigheden en socialisatie: geletterdheid, gecijferdheid, detecteren potentiële risicogroepen, achterstanden effectieve invulling socialisatie PO/VO: Beter indicatoren voor onderwijsresultaten PO: Peil. onderzoek Digitale geletterdheid PO: Peil. onderzoek Leesvaardigheid (V)SO: Meerjarig onderzoek onderwijsresultaten VO: Afname stapelen en toename zittenblijven en verschillen jongens en meisjes MBO: Actualiteit/flexibiliteit kwalificatiestructuur MBO: Zorgonderwijs DOORLOPEND: monitoring leerlingprestaties op stelselniveau
Selectie en gelijke kansen	<ul style="list-style-type: none"> PO/VO: Op naar VO – overgangen po-vo VO: Plaatsingsbeleid (onderzoek plaatsingswijzers) DOORLOPEND: schoolverschillen DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: gelijke kansen) 	<ul style="list-style-type: none"> MBO: MBO toegankelijker: wet recht op toelating HO: Selectie en toegankelijkheid: monitor in- en doorstroom DOORLOPEND: schoolverschillen DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: gelijke kansen) Monitoring Lokale Educatieve Agenda 	<ul style="list-style-type: none"> Schaduwonderwijs/particulier onderwijs: hoe beïnvloedt dit de schoolloopbaan van leerlingen SO: veranderingen in instroom vso HO: Selectie en toegankelijkheid: zelfselectie DOORLOPEND: schoolverschillen DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: gelijke kansen) Monitoring Lokale Educatieve Agenda Zie ook: aansluiting arbeidsmarkt 	<ul style="list-style-type: none"> VO: Schaduwonderwijs HO: Selectie en toegankelijkheid: zelfselectie DOORLOPEND: schoolverschillen DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: gelijke kansen)
Kwetsbare groepen	<ul style="list-style-type: none"> PO: Dyslexie SO: Kwetsbare leerlingen SO: Epilepsie (Follow the money) SO: uitstroombestemming dagbesteding MBO: entreeopleidingen: betekenis voor loopbaanperspectief studenten RS: Zicht op de besteding van de middelen voor passend onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> PO: leerlingen met extra ondersteuning VO/MBO: doorstroom praktijkonderwijs/vmbo basis naar entreeopleidingen SO: verlate instroom 	<ul style="list-style-type: none"> PO/VO/SO/RS: Passend onderwijs: Verschillen tussen Samenwerkingsverbanden en effecten voor leerlingen SO: Kwaliteit van zorg- onderwijs arrangementen: randvoorwaarden en succesfactoren MBO: Studiesucces bij mbo-2 studenten (invloed van regionale aanpakken) 	<ul style="list-style-type: none"> PO, VO, SO: Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en andere specifieke groepen: verschillen in beleid samenwerkingsverbanden, effect per type onderwijs op schoolprestaties, effect leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op de werkdruk van leraren, en schoolloopbanen nieuwkomers PO: Kwaliteitsverbetering en de leerlingenpopulatie

<p>(Flexibele) leerroutes en doorlopende leerlijnen / Aansluiting op de arbeidsmarkt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • (zie ook Overgangen po/vo) • DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: overgangen - belemmerende en bevorderende factoren) 	<ul style="list-style-type: none"> • VO/MBO/HO: Doorlopende leerlijnen: maatwerk en flexibilisering (LOOPT DOOR IN 2020) • DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: overgangen - belemmerende en bevorderende factoren) • MBO: Aansluiting MBO en arbeidsmarkt (UITGESTELD GAAT NAAR 2020) 	<ul style="list-style-type: none"> • VO/MBO: Hoe stromen leerlingen door het stelsel, wat zijn veel gebruikte en wat zijn succesvolle routes? Welke belemmerende en bevorderende factoren zijn er? • VO/MBO: Doorstroom vo-mbo naar verwante en niet-verwante profielen; (hoe) functioneert de doorlopende sectorale leerlijn? • HO: Nieuw aanbod: voorlichting over en status van opleidingen • DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: overgangen - belemmerende en bevorderende factoren) • MBO: Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt • HO/MBO: hoe sluit uitstroom uit het onderwijs aan op de arbeidsmarkt? (incl effect op gelijke kansen) 	<ul style="list-style-type: none"> • DLL: doorlopende leerlijnen: doorstroom van vo-leerlingen en mbo-studenten naar het hbo • DOORLOPEND: monitoring leerlingstromen door het stelsel heen (accent: overgangen - belemmerende en bevorderende factoren)
<p>Sociale kwaliteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO/SO/MBO: sociale kwaliteit • DOORLOPEND: PO monitoring sociale veiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> • DOORLOPEND: PO monitoring sociale veiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> • PO: PEIL onderzoek Burgerschap • PO: themaonderzoek Burgerschap • SO: themaonderzoek Burgerschap • DOORLOPEND: PO monitoring sociale veiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> • S(B)O PEIL onderzoek Burgerschap • PO: Burgerschap (verschoven van 2020 naar 2021) • HO: Burgerschap (socialisatie) • DOORLOPEND: PO monitoring sociale veiligheid
<p>Governance</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO/SO/MBO: Kwaliteitszorg • RS: Groen onderwijs: financiële positie en ontwikkeling agrarisch hoger onderwijs • DOORLOPEND: monitoring inspectieoordelen (kwaliteitsstandaarden) 	<ul style="list-style-type: none"> • SO: Governance Samenwerkingsverbanden • MBO: Governance: functioneren RVT's • MBO: Governance: versterking door audits • DOORLOPEND: monitoring inspectieoordelen (kwaliteitsstandaarden) 	<ul style="list-style-type: none"> • RS: Sturing en kwaliteit: <ul style="list-style-type: none"> ◦ factoren, actoren en mechanismen van invloed op de effectiviteit van besturen ◦ netwerken waarin besturen opereren ◦ hoe gebruiken we deze bevindingen in het toezicht • DOORLOPEND: monitoring inspectieoordelen (kwaliteitsstandaarden) 	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO/SO/MBO/HO: Sturing en organisatiekwaliteit: noodzakelijke voorwaarden om de kernfuncties te kunnen realiseren in kaart op drie niveaus: stelsel, bestuur en instelling • MBO: Medezeggenschap • HO: Effecten coronacrisis op internationalisering • DOORLOPEND: monitoring inspectieoordelen (kwaliteitsstandaarden)
<p>Strategische HRM en Kwaliteit van leraren</p>		<ul style="list-style-type: none"> • PO/ /SO: Leraren: de praktijk van strategisch HRM op de school (LOOPT DOOR IN 2020) • VO: HRM en professionalisering • MBO: Maatwerk vraagt investeringen in docentkwaliteit (LOOPT DOOR IN 2020) 	<ul style="list-style-type: none"> • De relatie tussen ambities van besturen en professionalisering van leraren • PO: Leraren: de praktijk van strategisch HRM op de school • PO/HO: Kwaliteitsborging zij-instroomtrajecten po en routes naar het leraarschap • VO: Leraren: leskwaliteit in beeld • MBO: Maatwerk vraagt investeringen in docentkwaliteit – Differentiëren is investeren in onderwijs dat past 	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO: Lerarentekort: monitoring noodplannen G5 • PO/HO: Lerarenopleidingen: opleidingsroutes door niet-lerarenopleidingen • PO/VO/SO: leraren: Leskwaliteit in beeld
<p>(Financieel) beheer</p>		<ul style="list-style-type: none"> • HO: Declaratiegedrag bestuurders in het ho • MBO: Kleine mbo-instellingen en risico's voor financiën en kwaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO/SO/MBO/HO: Doelmatig aanwenden bekostiging (Onderwijsgeld: goed en transparant besteed) (normering reserves) • PO/VO: Voorziening groot onderhoud in het funderend onderwijs • PO/VO: Continuïteitsproblemen nieuwe scholen (gevolgen wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen) 	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO/SO/MBO/HO: Monitoring reserves

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | juni 2020